

Визнання знака добре відомим надає його власнику ряд переваг, зокрема, на відміну від звичайних торговельних марок охорона добре відомого знака поширюється і на неоднорідні товари і послуги, а термін охорони є безстроковим. Окрім зазначених вище прав власник зареєстрованої торговельної марки має право дати будь-якій особі дозвіл(видати ліцензію) на використання знака на підставі ліцензійного договору. Торговельні марки, які виступають в ролі складового компонента в оцінці вартості фінансових угод під час придбання чи злиття компаній, можуть бути предметом ліцензійних угод на передавання прав користування ними.

Надання ліцензій на використання своєї торгової марки може бути дуже прибутковою операцією, особливо якщо така торгова марка має гарну репутацію [5]. Таким чином, торговельна марка, виконуючи низку функцій, забезпечує конкурентоздатність товару і, як наслідок, підприємства загалом. Важливими заходами при її використанні є: здійснення міжнародної реєстрації знака, набуття статусу добре відомого знака, укладання ліцензійного договору про передачу права користування знаком. Зазначені дії сприятимуть зростанню конкурентних переваг 140 підприємства, зокрема, отриманню додаткового прибутку, збільшенню обсягу продажів та покращенню іміджу компанії.

Бібліографічні посилання:

1. Гриценко О.І. Торгова марка та торгові знаки як особливий вид нематеріальних активів[Текст] / О.І. Гриценко // Сучасні тенденції обліку, контролю й аналізу нематеріальних активів : колективна монографія / за заг. ред. Ф.О. Журавки. – Суми: Ярославна, 2015. – С. 87-100.
2. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 № 3689-ХІІ[Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>. – Назва з екрана.
3. Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України [Електронний ресурс].– Режим доступу: \ <http://sips.gov.ua/ua/>
4. Деякі практичні питання щодо визначення знака добре відомим в Україні[Електронний ресурс] // Патентне агентство Кожарський і партнери / Режим доступу: http://kojarskiy.com.ua/konsultacii_stati_6.html. – Назва з екрана.
5. П'ятак Т.В. Оцінка вартості товарного знаку(бренду) компанії[Текст] / Т.В. П'ятак, В.О. Ігумнова // Вісник НТУ«ХП». – 2013. – № 24 (997). – С.114-121.

Бондар Олександр Сергійович

кандидат юридичних наук

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського університету внутрішніх справ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ ТА КАНАДІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

У 2014 році в Верховній Раді України був зареєстрований Проект Трудового кодексу України (далі - ТКУ), який після першого розгляду був відправлений на доопрацювання, у 2015 році із змінами був прийнятий у першому читанні, у 2017 році було вручено таблицю поправок, а станом на 2019 рік – очікує на друге читання. Отже в Україні трудові відносини й досі регулюються Кодексом законів про працю (далі КЗпП), який був прийнятий ще у 1971 році, що свідчить про безумовну застарілість багатьох його положень, які вже не відповідають новим умовам ринку праці та зумовлює необхідність скоріше прийняти сучасний

Трудовий кодекс. Так напередодні прийняття Трудового кодексу України науковцями та фахівцями з трудового права активізувалась робота з вивчення та аналізу як позитивного, так і негативного міжнародного досвіду з правового регулювання трудових відносин в найбільш розвинутих країнах, якістю якого є гарантією ефективного функціонування інститутів соціального партнерства і безпосередньо трудових правовідносин у суспільстві. Проте, існує така тенденція переважно звертати увагу на саме європейський досвід, що зумовлено інтеграцією України до Європейського Союзу, та в свою чергу залишає поза увагою досвід і практику інших впливових та високо розвинутих країн, однією з таких є Канада. Сучасний період характеризується посиленням інтересу до порівняльного правознавства як системного аналізу та одного з критеріїв вивчення різних правових систем світу. Нам відомо, що правова система кожної держави включає в себе відповідні галузі права які саме і виступають механізмом та засобом регулювання суспільних відносин в тій чи іншій сферах суспільного життя.

За багато років розвитку правової науки, науковцями та правниками виходячи з історичного та геополітичного розвитку багатьох країн світу було з'ясовано і розроблено класифікацію правових систем, які сформувались на землі і з якими погоджуються більшість вітчизняних та зарубіжних вчених. Далі розглянемо концепції та підходи до класифікації правових систем ґрунтуючись на наукових працях деяких вітчизняних вчених виділяючи саме правові системи до яких науковці відносять Україну та Канаду.

О.Ф. Скакун наголошує на тому, що: «Тип (сім'я) правових систем – сукупність національних правових систем, що мають загальні закономірності розвитку і подібні ознаки, які склались на основі аналогічних спеціальних і загальних правових засобів, котрі постійно діють унаслідок відтворення і використання людьми та їх організаціями (у тому числі державою)», і наводить свою класифікацію типів правових систем:

•**Романо-германська правова система**, до якої входить Італія, Франція, Іспанія, Португалія, Німеччина, Австрія, Швейцарія та ін. У межах цієї системи вчений виділяє два типи (романський та германський або центральноєвропейський). Як бачимо Скакун також однозначно не вказує на приналежність України до цієї правової системи і тут проглядається схожість з позицією В.Е Теліпко, але так само Скакун О.Ф. далі зазначає, що Україна може бути віднесена до східноєвропейської групи романо-германської сім'ї правових систем.

•**Англо-американська правова система**, до якої входить Англія, Ірландія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія. В свою чергу можливий поділ цієї правової системи на дві групи: європейське загальне право (Британія, Ірландія) та позаєвропейське загальне право (США, Канада та ін.). Знову бачимо, що Канаду віднесено до позаєвропейської групи загального права англо-американської правової системи [1].

М.В. Цвік та О.В. Петришин у своїх працях майже повністю підтримують один одного при визначенні поняття «правова сім'я». Так обидва вчених вважають, що правова сім'я – це сукупність правових систем, об'єднаних

спільністю правосвідомості та правової культури, структури права та системи джерел права, особливостями правотворчості та правозастосування. Вчені дають таку класифікацію правових систем:

•**Романо-германська**, до якої входять (Аргентина, Бразилія, Мексика, Перу) та азіатські країни (Індонезія, Тайвань, Філіппіни). Подібними до цієї сім'ї за формальними техніко-конструктивними особливостями є правові системи України, Росії, Білорусії, Болгарії тощо. Бачимо, що Україну вчені віднесли до романо-германської правової системи.

•**Англо-американська правова сім'я**, США, Австралія, Канада, Нова Зеландія, Північна Ірландія, країни Британської Співдружності. І знову бачимо, що Канаду віднесено до англо-американської правої системи [2, 3].

Отже, коротко підсумовуючи вище викладене можемо дійти висновку, що вітчизняні науковці в цілому мають однакові погляди на приналежність України та Канади до певних правових систем (сімей) світу. З впевненістю можемо стверджувати, що Україна входить до романо-германської правової системи, а Канада до англо-американської правової сім'ї. На даному етапі необхідно з'ясувати які саме джерела права використовуються у романо-германській та англо-американській правових системах для регулювання правових відносин в тому числі і трудових.

Повертаючись до теорії держави та права бачимо, що спільними рисами (ознаками) правових систем романо-германської сім'ї є: її формування на основі рецепції римського права, нормативно-правовий акт визнається основним джерелом права, право поділяється на публічне і приватне та на галузі (конституційне, цивільне, сімейне, трудове, адміністративне тощо), законодавство кодифікується, загальна та подібна за значенням термінологія, загальні принципи права. Спільними рисами правових систем англо-американської правової сім'ї є: відсутність значного впливу римського права, найбільший вплив на розвиток справили в першу чергу судді та юристи-практики, основними джерелами права є судовий прецедент та нормативно-правовий акт, не має істотного значення поділу системи права на публічне та приватне і на галузі, право поділяється на статутне та прецедентне, кодифікація не характерна, висока значущість змагальності в судовому процесі [4].

Таким чином необхідно сказати, що Україна і Канада це 4 країни, які відносяться до різних правових систем світу, а саме Україна відноситься до романо-германської, а Канада до англо-американської правових систем. Що зумовлює різний підхід до правового регулювання суспільних відносин в тому числі і трудових. В Україні та Канаді найвищу юридичну силу має Конституція, яка закріплює основні положення та керівні засади функціонування держави. В Конституції України чітко визначено право особи на працю що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Тоді, як Конституція Канади лише зазначає, що кожен громадянин Канади та кожна особа, яка має статус постійного жителя Канади, має право на здобуття засобів до існування в будь-якій провінції, що вбачається більш розпливчастим приписом основного закону Канади порівняно з таким в Україні. Трудові відносини в Україні та Канаді окрім Конституції регулюються

кодифікованими актами такими як, КЗпП України та Трудовий кодекс Канади. Важливо звернути увагу на те, що КЗпП України діє на всій території держави, а в Канаді поряд з Трудовим кодексом який охоплює також всю країну, в кожній провінції прийняти свої Акти трудових стандартів, які регулюють трудові правовідносини лише на території конкретної провінції, які можуть і відрізняються в окремих положеннях, що регулюють питання рівня заробітної плати, відпусток, кількості робочих днів тощо. Також трудові відносини в Канаді та Україні регулюються законами прийнятими державою, які конкретизують і більш детально встановлюють механізми регулювання відносин між працівником та роботодавцем. Не аби яку роль в обох країнах грають роль конвенції та рекомендації МОП, а також ратифіковані міжнародні угоди та договори. В Канаді на відміну від України джерелом трудового права є судовий прецедент або прецедентне право. Судовий прецедент – це рішення суду в конкретній справі, що є обов'язковим для суду тієї самої або іншої інстанції при вирішенні в майбутньому всіх аналогічних справ. На думку Девіда Дж. Дурея – звичаєве або прецедентне право – це система суддівських правил, що походять з Англії і успадкована Канадою як британською колонією, яка використовує прецедентний підхід до судової практики. Раніше прийняті рішення, що стосуються подібних фактів чи юридичних питань, визначають (спрямовують) і є основою для рішень прийнятих пізніше, намагаючись створити юридичну передбачуваність. Однак норми загального права можуть і часто розвиваються в міру зміни соціальних цінностей. Також вчений зазначає, що зараз загальне законодавство про трудові договори в Канаді включає сотні тисяч вирішених справ [5].

Отже, виходячи з вищевикладеного, можливо запропонувати ввести в Україні інститут прецедентного права, за умови проведення судової реформи, що зумовило б позитивну динаміку та розвиток механізму регулювання трудових правовідносин в Україні в цілому та певною мірою зменшило необхідність щоразу вносити зміни в трудове законодавство, що дозволило би механізму правового регулювання трудових відносин самостійно розвиватись та стати більш гнучким в умовах сьогодення, коли власна економіка країни та світова економіка мають вагомий вплив на ринок праці в Україні.

Бібліографічні посилання:

1. Теорія права і держави : Підруч. / О.Ф. Скакун, 2010. – 508 с.
2. Загальна теорія держави і права : Підруч. / М.В. Цвіка, О.В. Петришин, 2011. – 583 с.
3. Теорія держави і права : Підруч. / О.В. Петришин, 2015. – 366 с.
4. Теорія держави і права : Підруч. / О.В. Петришин, 2015. – 366 с.
5. The Law of Work : Complete edition, / David J. Doorey, 2017. – 762 с.